

Social- och omsorgsförvaltningen
Maria Lindfors, Linda Collin

2021-05-31

Dnr ÄN 2021-142

Äldrenämnden

Statsbidrag för att motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom 2021

Förslag till äldrenämndens beslut

1. Fördelning av rekviderade statsbidrag sker enligt Social- och omsorgsförvaltningens förslag.
2. Social- och omsorgsförvaltningen ges i uppdrag att upprätta överenskommelse med Leanlink kring uppdragen.
3. Social- och omsorgsdirektören ges rätt att teckna överenskommelsen.

Ärende

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2021 fördela statsmedel till landets kommuner i motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom.

Äldrenämnden har rekviderat dessa medel.

Social- och omsorgsförvaltningen förslag till fördelning är att:

- Utvecklingsuppdrag till Leanlink för att möta äldres psykiska hälsa 4 miljoner årligen för 2021 och 2022.
- Under 2021 och 2022 förstärka verksamhetsuppdraget Demenscenter med 4,6 miljoner årligen.

Båda uppdragen riktar sig till medborgare och brukare i hela kommunen och hos samtlig utförare.

Social- och omsorgsdirektören ges i uppdrag att teckna verksamhetsuppdrag i enlighet med förslaget.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, Fördelning statsbidrag – motverka ensamhet äldre samt öka kvaliteten för personer med demenssjukdom.docx

Bakgrund

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2021 fördela statsmedel till landets kommuner för att motverka ensamhet bland äldre samt för att säkerställa en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom.

Äldrenämnden har rekvirerat 8 441 525 kronor för 2021.

Syftet är att säkerställa en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre.

Medel kan användas för personalkostnader, investeringar, utbildningskostnader och olika aktiviteter som är kopplade till att uppfylla syftet med bidraget.

Medlen får användas för att motverka ensamhet bland äldre.

Det kan exempelvis göras genom att:

- förstärka eller utveckla mötesplatser och sociala aktiviteter
- förstärka eller utveckla den uppsökande verksamheten
- förstärka eller utveckla dagverksamheten för äldre personer.

Medlen får användas till arbetet med en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom. Det kan exempelvis göras genom att:

- öka kunskapen om demens hos personalen
- förstärka eller utveckla lokala demensteam och samverkansteam på ledningsnivå i enlighet med det standardiserade insatsförloppet vid demenssjukdom
- förstärka eller utveckla dagverksamhet för personer med demenssjukdom
- förstärka eller utveckla stödet till anhöriga till personer med demenssjukdom
- Regeringen lyfter särskilt fram att arbetet kan utgå från den nationella strategin för omsorg och personer med demenssjukdom samt Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg om personer med demenssjukdom.

Förstärkning kuratorsresurs, utvecklingsuppdrag

Äldres ofrivilliga ensamhet är ett område där föreningsliv och kommunens träffpunkter, anhörigcenter och kultur och fritidsuppdraget är några insatser för att möta detta behov. Ett annat sätt att möta personer med ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa är att utveckla ett socialt stöd till äldre genom kuratorstjänster.

Social- och omsorgsförvaltningens förslag är att befintlig resurs som kurator, som idag ryms inom Trygghetsteamets tidigare avtal, föreslås utökas för att kunna ge äldre i Linköpings kommun som redan har insatser från äldrenämnden, i första hand boende i ordinärt boende men även tidig

kuratorskontakt för att möta behov hos personer som har insats i form av korttidsvistelse eller särskilt boende.

För att tjänsterna ska kunna komma fler invånare till del föreslås den tänkta utökningen placeras centralt och lättillgängligt för invånarna.

Tjänsterna ska inte överta regionens ansvar för kuratorsstöd, men kan vara en väg in till vården samt vara den som tidigt uppmärksammar behov av stöd eller kan stödja individer att själva hitta ett stödformer för att motverka ensamhet och öka det psykosociala välmåendet. De kan även vara ett stöd kring exempelvis ekonomi, boende, arbete och sysselsättning samt social rådgivning.

Kuratorerna ska även kunna vägleda och handleda personal i särskilt boende oavsett utförare vid frågor utifrån individers psykiska mående.

Dialog har förts med Leanlink kring de identifierade utmaningarna. Utvecklingsuppdrag föreslås ges till Leanlink som får organisera utvecklingsarbetet för att så många som möjligt ska nås av stödet.

Social- och omsorgsförvaltningens förslag är att totalt 4 miljoner årligen fördelas till Leanlink under 2021 och 2022.

Förstärkning demenscenter

Demenscenter är Linköpings kommuns samordnade demensresurser för utredning och uppföljning av demenssjukdomar samt stöd till de personer som fått demensdiagnos och deras anhöriga.

Syftet med ett Demenscenter är också att främja utveckling på olika sätt och förbättra demensomsorgens kvalitet utifrån Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom.

I uppdraget ingår bland annat att sprida kunskap om nationella och lokala riktlinjer för demensvård och demensomsorg, delta i utvecklingsarbete inom demensomsorgen i Linköpings kommun samt bidra till metod, modell - och kunskapsutveckling inom demensområdet. Demenscenter ska vara en kunskapsmotor och ta tillvara och sprida ny kunskap inom demensområdet samt även verka för att inkludera personer med kognitiv svikt och bidra till ett ”demensvänligare samhälle”.

Under 2021 har Demenscenter arbetat med att utveckla strukturer och arbetssätt. De har identifierat flera områden som behöver förbättras och utvecklas. För att kunna göra det utan att ge avkall på demensutredningar, uppföljningar och stöd så ses ett behov av ökade resurser för att kunna möta de behov som identifierats framåt.

Demenscenter ser möjlighet att nå ut till fler genom digitala plattformar samt skapa en gemensam bas för kunskap inom demensområdet.

Demenscenter har idag en 2 1/2 dagars demensutbildning som nu utvecklas till en digital utbildning. Tanken är att denna utbildning ska kunna erbjudas digitalt med fysisk uppföljning gemensamt eller digitalt. Allt material ska göras om till texter, presentationer och filmer i Evikomps plattform. Utbildningen innehåller utredning, demenssjukdomarna, bemötande, aktivitet och anhörigstöd. Tanken är också att Demenscenter vid en vägledning runt en person med t ex Lewy Body Demens ska kunna erbjuda personalen att gå in och läsa om den diagnosen, vad den innebär, hur man ska tänka bemötandemässigt mm,

Demenscenter har även identifierat behov av att utveckla nya utbildningar lågaffektivt bemötande, taktil massage och utbildning riktat till anhöriga.

Ytterligare ett utvecklingsområden som med denna förstärkning bättre kan mötas av demenscenter är det ökade behovet av fler demensplatser och även möta personer med demenssjukdom inom social och omsorgsnämndens ansvarsområde.

Under 2020 fick Demenscenter som uppdrag från Social- och omsorgsförvaltningen att revidera levnadsberättelsen som nu förmedlats ut inom äldreomsorgen i Linköpings kommun. Nu är det dags att implementera ute i verksamheterna. Ett digitalt utbildningspaket behöver tas fram, vidare finns även behov av att även inventera vilka språkgrupper som är stora i Linköping och översätta dokumentet till dessa språk.

Demenscenter har också varit delaktiga i införandet av välfärds-Ipad mot kommunala och privata boenden. Arbetet med välfärds-Ipad behöver även det utvecklas. Det handlar framförallt om att ta fram och implementera arbetssättet med bildstöd. Under 2020 har bland annat bildstöd till trygghetskamera och mobilt trygghetslarm tagits fram. Demenscenter har även varit behjälpliga att ta fram enskilt personligt anpassade bilder.

År 2020 har medarbetare på Demenscenter konsulteras i 35 vägledningstillfällen angående svåra etiska dilemman på vårdboenden för personer med demenssjukdom i Linköping. Vägledningen håller på att utvecklas med flera professioner, där vi själva behöver påfyllnad med kunskap kring Lågaffektivt bemötande vilket innebär en 3 -dagars utbildning.

Demenscenter deltar i Swedish FTD:n ett nätverk för kliniska riktlinjer som inom kort ska påbörja ett arbete med att ta fram nya riktlinjer och även ett utbildningsmaterial för personer med frontallobsdemens.

https://frontallobsdemens.se/swedish-ftd-initiative/natverket_for_kliniska_riktlinjer

Utöver detta så ses ett behov av att utveckla arbetet för ett demensvänligt samhälle, BPSD-registret och Senior Alert.

Social- och omsorgsförvaltningen förslag är att verksamhetsuppdraget Demenscenter förstärkts med 4,6 miljoner för 2021 och 2022.

Ekonomiska konsekvenser

Utökningen av verksamhetsuppdrag ryms inom reviderade statsbidrag. Bedömningen är att statsbidrag tilldelas kommunerna även för 2022 varför satsningarna skrivs fram för längre period än 2021 för att kunna få önskade effekter.

Kommunala mål

Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

I Linköping ges snabb, tillgänglig och korrekt service genom digitala lösningar. Företagens situation underlättas genom effektiva och förutsebara regler. Vård- och omsorgstjänster ges utifrån en helhetssyn på den enskilde. Alla Linköpingsbor kan åldras med värdighet där kommunen tillgodoser dem med störst behov. I Linköping finns många alternativ som individen själv väljer mellan. Det civila samhället är en naturlig samarbetspartner i att skapa fler kontaktytor och ge ett bättre stöd till individen med fokus på närhet och gemenskap. Kommunens välfärdstjänster kännetecknas av trygghet, värdighet och delaktighet oavsett utförare.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Det görs ingen åtskillnad i hur kvinnor och män hanteras utifrån beslutet. Samma förutsättningar gäller för både kvinnor och män

Uppföljning och utvärdering

Social- och omsorgsförvaltningen kommer följa upp hur Leanlink har använt medlen till förbättringar och ambitionshöjningar av befintlig verksamhet. Underlag hur medlen 2021 har använts ska inkomma till Social- och omsorgsförvaltningen senast 15 januari 2022. Underlag hur medlen 2022 har använts ska inkomma till Social- och omsorgsförvaltningen senast 15 januari 2023.

**Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om
medbestämmande i arbetslivet**

Information har skett i anslutning till äldrenämndens sammanträde.

Social- och omsorgsförvaltningen

Linda Ljungqvist

Beslutet skickas till:
Camilla Scharff, Leanlink
Erika Kardell, ekonomienheten SOF